

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

VŨ THỊ THU HƯỜNG

**NGHIÊN CỨU NHÂN RỘNG CÁC MÔ HÌNH
HỘ NÔNG DÂN SẢN XUẤT KINH DOANH GIỎI
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

VŨ THỊ THU HƯỜNG

**NGHIÊN CỨU NHÂN RỘNG CÁC MÔ HÌNH
HỘ NÔNG DÂN SẢN XUẤT KINH DOANH GIỎI
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.62.01.15**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN QUANG HUY

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn “*Nghiên cứu nhân rộng các mô hình hộ nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi trên địa bàn huyện Đông Hỷ, tỉnh Thái Nguyên*” là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi. Đề tài hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các thông tin sử dụng trong đề tài đã được chỉ rõ nguồn gốc, các tài liệu tham khảo được trích dẫn đầy đủ, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn.

Tác giả đề tài

Vũ Thị Thu Hương

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành nội dung đề tài này ngoài sự cố gắng, nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ tận tình của nhiều cá nhân và tập thể.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Trần Quang Huy, người đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn giúp đỡ tôi thực hiện và hoàn thành đề tài này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo và Sau đại học cũng như các khoa chuyên môn, phòng ban của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của UBND huyện Đồng Hỷ, Hội nông dân, Phòng Nông nghiệp & PTNT, Trạm Khuyến nông, Chi cục Thống kê huyện Đồng Hỷ; cấp ủy, chính quyền và 18 Hội nông dân các xã, thị trấn của huyện Đồng Hỷ đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong việc thu thập số liệu thứ cấp, sơ cấp và các thông tin hữu ích phục vụ nghiên cứu.

Xin cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã giúp đỡ, động viên tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài tốt nghiệp.

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 11 năm 2013

Tác giả

Vũ Thị Thu Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	4
4. Những đóng góp của đề tài	4
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CÁC MÔ HÌNH HỘ NÔNG DÂN SẢN XUẤT KINH DOANH GIỎI.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về mô hình	5
1.1.1. Các khái niệm.....	5
1.1.2. Sự thể hiện của mô hình.....	7
1.1.3. Các nhân tố trong mô hình hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi.....	8
1.1.4. Tiêu chí nhận dạng mô hình hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi	9
1.1.5. Đặc trưng của các hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi.....	10
1.1.6. Điều kiện thực hiện mô hình và các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển các mô hình kinh tế hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi	12
1.1.7. Vai trò của các mô hình hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi	15
1.2. Kinh nghiệm nhân rộng các mô hình hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi....	17
1.2.1. Tình hình phát triển các mô hình kinh tế nông hộ trên thế giới.....	17
1.2.2. Thực tiễn phát triển các mô hình kinh tế hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi ở Việt Nam.....	21

Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CÁC MÔ HÌNH HỘ NÔNG DÂN SẢN XUẤT KINH DOANH GIỎI	28
2.1. Hệ thống câu hỏi nghiên cứu	28
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	28
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu	28
2.2.2. Phương pháp luận.....	29
2.2.3. Phương pháp thu thập tài liệu	29
2.2.4. Chọn mẫu điều tra	30
2.2.5. Xây dựng phiếu điều tra.....	30
2.2.6. Phương pháp điều tra	31
2.2.7. Công cụ dùng để phân tích và xử lý số liệu	31
2.2.8. Phương pháp phân tích.....	31
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	33
2.3.1. Chỉ tiêu phản ánh về chủ hộ nông dân	33
2.3.2. Chỉ tiêu phản ánh điều kiện sản xuất kinh doanh của hộ.....	33
2.3.3. Chỉ tiêu phản ánh trình độ và kết quả sản xuất hàng hoá của hộ nông dân....	33
Chương 3: THỰC TRẠNG CÁC MÔ HÌNH HỘ NÔNG DÂN SẢN XUẤT KINH DOANH GIỎI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	36
3.1. Đặc điểm chung của huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên	36
3.1.1. Địa hình, thổ nhưỡng và đặc điểm đất đai vùng nghiên cứu	36
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	47
3.1.3. Đánh giá các điều kiện kinh tế - xã hội ảnh hưởng tới việc nhân rộng các mô hình hộ nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi	56
3.2. Thực trạng về hoạt động của hộ nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi trên địa bàn huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.....	57
3.2.1. Tình hình chung về hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi trên địa bàn huyện Đồng Hỷ trong những năm vừa qua.....	57
3.2.2. Tình hình phát triển của hộ nông dân SX KD giỏi của huyện Đồng Hỷ	62
3.2.3. Kết quả sản xuất của các mô hình hộ nông dân SX KDG điều tra mẫu	72
3.2.4. Yếu tố rủi ro đối với hộ nông dân SXKD giỏi.....	75

3.2.5. Tỷ suất hàng hoá của các hộ nông dân SXKD giỏi	76
3.2.6. Hiệu quả của các mô hình ND SXKD giỏi trên địa bàn huyện Đồng Hỷ.....	77
3.2.7. Những khó khăn, hạn chế ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi huyện Đồng Hỷ trong những năm qua	80
3.2.8. Phân tích ảnh hưởng của các nhân tố tới kết quả sản xuất của hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi bằng việc sử dụng mô hình hội quy	85
3.2.9. Đánh giá kết quả nghiên cứu.....	89
Chương 4: GIẢI PHÁP NHÂN RỘNG CÁC MÔ HÌNH HỘ NÔNG DÂN SXKD GIỎI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỶ, TỈNH THÁI NGUYÊN..	95
4.1. Quan điểm phát triển kinh tế hộ nông dân SXKD giỏi.....	95
4.2. Mục tiêu phát triển kinh tế hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi.....	96
4.2.1 Mục tiêu chung.....	96
4.2.2. Định hướng phát triển kinh tế hộ nông dân SXKD giỏi	97
4.3. Những giải pháp chủ yếu nhằm nhân rộng các mô hình hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi trên địa bàn huyện Đồng Hỷ	99
4.3.1. Giải pháp chung	99
4.3.2. Giải pháp cụ thể đối với từng nhóm hộ.....	102
KẾT LUẬN	106
TÀI LIỆU THAM KHẢO	109
PHỤ LỤC	111

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

CP	Chính phủ
DTTN	Diện tích tự nhiên
DV	Dịch vụ
DVLĐ	Dịch vụ lao động
DVXS	Dịch vụ xây sát
HND	Hội nông dân
HTX	Hợp tác xã
KD	Kinh doanh
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KHTSCĐ	Khấu hao tài sản cố định
LĐ	Lao động
LT	Lương thực
NN	Nông nghiệp
NQ	Nghị quyết
Phòng NN&PTNT	Phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn
Sở NN & PTNT	Sở nông nghiệp và phát triển nông thôn
SX	Sản xuất
TLSX	Tư liệu sản xuất
TNHH	Thu nhập hỗn hợp
UBND	Ủy ban nhân dân
VA	Giá trị gia tăng
VAC	Vườn ao chuồng
VCHH	Vận chuyển hàng hóa
VLXD	Vật liệu xây dựng
VT	Vật tư

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Đặc trưng cơ bản về các hình thức sản xuất của hộ nông dân	11
Bảng 3.1: Đặc điểm địa hình huyện Đồng Hỷ	37
Bảng 3.2: Vùng sinh thái với các đặc điểm địa hình khác nhau	37
Bảng 3.3: Đặc điểm đất đai huyện Đồng Hỷ	38
Bảng 3.4: Tình hình sử dụng đất đai của huyện qua 3 năm (2010 - 2012).....	42
Bảng 3.5: Tình hình dân số và lao động của huyện giai đoạn 2010 - 2012.....	49
Bảng 3.6: Thực trạng cơ sở vật chất kỹ thuật của huyện năm 2012	54
Bảng 3.7: Kết quả sản xuất các ngành kinh tế huyện Đồng Hỷ giai đoạn (2010- 2012)	55
Bảng 3.8: Các loại hình hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi của Huyện phân bố theo các đơn vị hành chính năm 2012	58
Bảng 3.9: Loại hình sản xuất và cơ cấu hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi của huyện giai đoạn 2008 - 2012.....	59
Bảng 3.10: Một số mô hình sản xuất của các hộ nông dân làm kinh tế giỏi	60
Bảng 3.11: Thời gian và quá trình chuyển đổi mô hình sản xuất của nhóm hộ nông dân SXKD giỏi	61
Bảng 3.12: Quy mô diện tích của các hộ nông dân SX KD giỏi năm 2012	62
Bảng 3.13: Tình hình chung về nhân khẩu và lao động trong nhóm hộ nông dân SXKD giỏi huyện Đồng Hỷ năm 2012.....	65
Bảng 3.14: Sự hình thành và tình hình sử dụng quỹ đất đai của hộ SXKD giỏi năm 2012	67
Bảng 3.15: Sự hình thành và ổn định nguồn vốn để chuyển đổi mô hình sản xuất của nhóm hộ nông dân SXKD giỏi năm 2012.....	69
Bảng 3.16: Nhu cầu về vốn vay của chủ hộ ND SXKD giỏi huyện Đồng Hỷ năm 2012	70
Bảng 3.17: Tình hình trang bị tư liệu sản xuất chủ yếu của hộ nông dân SXKD giỏi năm 2012	70

Bảng 3.18: Các hình thức tiêu thụ sản phẩm của các hộ nông dân SXKD giỏi huyện Đồng Hỷ năm 2012.....	71
Bảng 3.19: Giá trị sản xuất bình quân của các hộ nông dân SX KDG phân theo cơ cấu nguồn thu - 2012	74
Bảng 3.20: Các yếu tố gây rủi ro và mức độ rủi ro đối với các hộ nông dân SX KD giỏi điều tra năm 2012	75
Bảng 3.21: Tỷ suất giá trị hàng hoá của các hộ nông dân SX KDG.....	76
Bảng 3.22: Hiệu quả kinh tế của các mô hình nông dân SXKD giỏi ở Đồng Hỷ năm 2012 (tính bình quân một hộ)	78
Bảng 3.23: Khả năng tiếp cận thị trường của các hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi năm 2012	81
Bảng 3.24: Giá cả, chất lượng và mức độ cạnh tranh của thị trường nông sản năm 2012 tại huyện Đồng Hỷ.....	81
Bảng 3.25: Ý kiến về một số quyết định trong sản xuất kinh doanh của các hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi	82
Bảng 3.26: Mô tả biến sử dụng trong mô hình hàm CD	85
Bảng 3.27: Kết quả ước lượng hồi quy hàm CD.....	86
Bảng 3.28: Mô tả biến sử dụng trong mô hình hàm CD	87
Bảng 3.29: Kết quả ước lượng hồi quy hàm CD.....	88